

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **J. P.**, zastoupeného advokátem JUDr. Tomášem Chlebíkem se sídlem Karola Sliwky 621/5, Karviná – Fryštát, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 7. 2007, č. j. 19 Cad 122/2006 – 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 9. 2006, č. X. Tímto rozhodnutím žalovaná odňala žalobci plný invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná již žalobce není plně invalidní, neboť jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 40 %. Žalobce je pouze částečně invalidní.

Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobce byl uznán plně invalidním pro své páteční potíže posudkem lékařky OSSZ Karviná ze dne 22. 6. 1998. Při kontrolní lékařské prohlídce dne 31. 8. 2006 dospěla lékařka OSSZ Karviná k závěru, že zdravotní stav žalobce neodpovídá plné invaliditě, ale odpovídá částečné invaliditě s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti 40 % dle kap. XV.,

odd. F, položka 2, písm. c) přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění. Od posledního posouzení je zdravotní stav žalobce dlouhodobě stabilizován, při minulých vyšetřeních došlo k nadhodnocení stavu. Dne 8. 9. 2006 vydala žalovaná rozhodnutí, jímž na základě uvedeného posudku odňala žalobci plný invalidní důchod ode dne 6. 11. 2006.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“). Žalobce při jednání komise dne 6. 12. 2006 sdělil, že je vyučen stolařem a pracoval v době od 1975 - 1977 ve vyučeném oboru, v letech 1977 - 1993 pracoval jako horník. Od 1993 byl OSVČ v oboru stolařství a interiéry, od 1. 9. 1998 pobíral plný invalidní důchod. Posudková komise konstatovala, že se u žalobce ke dni 8. 9. 2006 jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla kongenitální skolióza Th-L se stenotizací páteřního kanálu L3, 4 prokázanou magnetickou rezonancí s neurogenními klaudikacemi a klaudikační parézou levé dolní končetiny, bez radikulopatie a myelopatie. Toto zdravotní postižení dle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, kap. XV., odd. F, položka 2, písm. c) způsobovalo 40 % pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Zjištěný nález byl i v době přiznání plné invalidity, její přiznání tak lze považovat za výrazně nadhodnocené. Žalobce byl ke dni 8. 9. 2006 částečně invalidní dle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti nedosahoval 66% a nejednalo se ani o zdravotní postižení umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek.

Vzhledem k námitkám žalobce a nově předloženým lékařským nálezům požádal soud o doplňující posudek, který posudková komise MPSV ČR v Ostravě vypracovala dne 27. 3. 2007. Po posouzení předložených nálezů z ledna 2007 potvrdila svůj posudek ze dne 6. 12. 2006, s tím, že předložené nálezy neznamenají ani subjektivně žádné zhoršení dlouholetých potíží žalobce, ani v objektivním nálezů není patrná progresse. Žalobce se závěry posudku opět nesouhlasil. Tvrdil, že si posudková komise nevyžádala úplnou zdravotní dokumentaci a nemohla tak zjistit, že došlo ke zhoršení zdravotního stavu.

Krajský soud si proto vyžádal srovnávací posudek, který vypracovala dne 21. 6. 2007 posudková komise MPSV ČR v Brně. K jednání komise byla zapůjčena a prostudována kompletní zdravotní dokumentace praktické lékařky. Žalobce byl jednání přítomen, komise vyšetřila jeho zdravotní stav. Posudková komise uvedla, že posuzovaný byl uznán plně invalidním posudkem OSSZ ze dne 22. 6. 1998. Prostudováním lékařských nálezů komise zjistila, že byla popsána vrozená skolioza dolního úseku páteře se zakřivením 44 st., klinické ortopedické a neurologické nálezy dokumentovaly poruchu statiky a dynamiky bederního úseku páteře bez příznaků dráždění nervových kořenů, bez paretických příznaků. V obraze dominovaly potíže ze stenozy páteřního kanálu s neurogenními klaudikacemi v podobě bolestí bederní páteře a bolestí dolních končetin objevujících se při chůzi, nutících k zastavení a odpočinku při chůzi. Nejednalo se o postižení uvedené v položce přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., podle které byl stanoven 70 % pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce. Šlo o vrozenou deformitu páteře, kde nebyla prokázána těžká porucha funkce v rozsahu, který je v příslušném ustanovení popsán. Uznání plné invalidity bylo posudkovým nadhodnocením subjektivně udávaných obtíží posuzovaného nad objektivně prokázanými poruchami funkce. K datu vydání napadeného rozhodnutí žalované byla prokázána dlouhodobá stabilizace zdravotního stavu. U žalobce se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byly páteřní potíže. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce hodnotila komise dle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., kap. XV., odd. F, položka 4, písm. b) - 40 %. Hodnocení podle odlišné položky, než kterou aplikovala posudková komise MPSV ČR v Ostravě,

odůvodnila tím, že tato položka lépe odpovídá původu potíží posuzovaného. V hodnocení tíže funkčních poruch žalobce se komise ztotožnila s posudkem posudkové komise MPSV ČR v Ostravě a posudkem lékařky OSSZ Karviná ze dne 31. 8. 2006. Se zjištěným zdravotním stavem nebyl žalobce schopen těžké fyzické práce, manipulace s těžkými břemeny, prací dlouhodobě ve vynucené nepříznivé poloze páteře a s nutností delší chůze. Byl schopen vykonávat fyzicky lehčí práce, např. dílenského charakteru s využitím dosažené kvalifikace a získané praxe, byl schopen případného zaučení na vhodnou práci.

Krajský soud hodnotil posudky vypracované posudkovými komisemi Ministerstva práce a sociálních věcí pracoviště Ostrava a Brno jako přesvědčivé a úplné. Na jejich podkladě vzal za prokázané, že žalobce nebyl ke dni 8. 9. 2006 plně invalidní a nesplňoval tak podmínky nároku na plný invalidní důchod.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ostravě z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b), a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Uvedl, že ze zpráv MUDr. A. P. z let 1998 až 2001 vyplývá pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 70 %, jeho zdravotní postižení lze zařadit pod odst. 2 písm. g) přílohy č. 2 k vyhl. 182/1991 Sb. – občan těžce zdravotně postižený s výrazně omezenou pohybovou schopností. V roce 2006 pak lékařka dospěla k závěru, že se u žalobce nejedná o zdravotní postižení uvedené v odst. 2 a 3 přílohy č. 2 vyhl. č. 182/1991 Sb., nýbrž o zdravotní postižení podstatně omezující pohybovou schopnost podle odst. 1 písm. f) této přílohy. Poukázal na to, že MUDr. V. ve svých zprávách ze dne 15. 6. 2006, 28. 8. 2006 a 30. 1. 2007 konstatoval těžké postižení páteře s nárůstem degenerativních změn, a dále že v důsledku onemocnění není stěžovatel schopen pracovního zatížení, a to ani lehké práce. Dne 21. 7. 2006 MUDr. M. B. zjistil, že nelze očekávat spontánní vylepšení, o operaci lze uvažovat pouze v krajním stavu.

Stěžovatel namítl, že nebylo vysvětleno, v čem nastala podle MUDr. P. od roku 1998 taková pozitivní změna, díky níž získal nejméně 26 % obvyklého pracovního potenciálu. Posudkové komise vlastní vyšetření stěžovatele neprovedly a pouze konstatovaly přítomnost vrozené – kongenitální skoliózy páteře. Stěžovatel je přesvědčen, že zařazení jeho zdravotních obtíží pod položku 2 písm. c) přílohy č. 2 k vyhláše č. 284/1995 Sb. není správné. Je pravděpodobné, že komise ani soud neměly k dispozici výsledky všech vyšetření, které v poslední době absolvoval. V každém případě žádná z obtíží v oblasti páteře nespadá do kvalifikace středně těžké postižení, nýbrž se jedná o postižení s trvalým nepříznivým funkčním nálezem ve smyslu položky 2 písm. e). Má za to, že jeho stav neodpovídá ohodnocení poklesu pracovního potenciálu o 30-40 %.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel tvrdil, že posudkové komisi v Brně byly před jednáním zaslány z ordinace MUDr. B. M. RTG snímky, které ovšem ke komisi nedorazily. Tato komise neměla k dispozici ani snímky z magnetické rezonance. MUDr. H. T. z posudkové komise v Brně stěžovateli sdělila, že není kompetentní posuzovat RTG a svůj posudek vypracovává pouze na základě lékařských zpráv. Stěžovatel dále poukázal na zprávu MUDr. A. A., CSc., z ortopedické ambulance v Bratislavě, podle níž není schopen zařazení do pracovního procesu.

Krajský soud se podle stěžovatele nevěnoval hodnocení důkazů s náležitou pečlivostí. Převzal závěry posudkových komisí, aniž by tyto sám konfrontoval s námitkami stěžovatele a aniž by provedl rozbor rozdílných názorů komisí a dalších lékařů, jejichž zprávy jsou ve spise založeny. Navíc bylo povinností soudu požádat posudkové komise o vyjádření k závěrům dalších lékařských zpráv. Nebylo zkoumáno, v čem spočívalo nadhodnocení subjektivně udávaných

potíží posuzovaného v době přiznání plného invalidního důchodu. MUDr. P. měla být dotázána na důvody změny hodnocení poklesu pracovního potenciálu stěžovatele z původních 70 na 40 %, a to za stavu, který se nemohl zlepšit, ale pouze zhoršit.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, v němž bude soud povinen zajistit kompletní zdravotní dokumentaci posuzovaného včetně výsledků rentgenologického a CT vyšetření, které sice provedeny byly, nicméně je komise k dispozici neměly.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná uvedla, že nemá žádné výhrady k provedenému důkaznímu řízení a ani k samotnému rozsudku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hlediska uplatněných stížných bodů, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud sám věcnou správnost podkladového posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Soud je pak povinen přezkoumat, zda má posudek stanovené náležitosti, tedy především, zda komise zasedala v řádném složení, které odpovídá § 3 vyhlášky č. 182/1991 Sb. Dále se soud zabývá tím, zda posuzující orgán vycházel z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu posuzovaného, zda jsou v posudkovém hodnocení obsaženy závěry o zdravotním stavu posuzovaného, a v případě, že posuzující orgán zjistil u posuzovaného dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu, a konečně zda stanovení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti posuzovaného odpovídá této zjištěné příčině. Soud tedy z hlediska úplnosti posudku zkoumá, zda posuzující orgán učinil všechna potřebná zjištění k tomu, aby se mohl vypořádat se všemi rozhodnými skutečnostmi podle zákona č. 155/1995 Sb. a vyhlášky č. 284/1995 Sb. a námitkami posuzovaného. Následně soud posuzuje, zda posudek splňuje požadavek přesvědčivosti, tzn. obsahuje náležité a logické zdůvodnění posudkových závěrů.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem Krajského soudu v Ostravě, že posudky obou posudkových komisí MPSV ČR jsou úplné a do té míry přesvědčivé, že jimi bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované nespĺňoval podmínky plné invalidity.

Posudkové komise MPSV ČR zpracovaly posudky v řádném složení, po studiu a vyhodnocení veškeré zdravotnické dokumentace, včetně té, které se stěžovatel dovolával. Posudkové závěry obou komisí se liší pouze v klasifikaci zdravotního postižení podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Jestliže posudková komise MPSV ČR v Brně přistoupila k odlišnému posouzení pouze s ohledem na původ potíží žalobce, nemůže takový rozdíl podle názoru Nejvyššího správního soudu ve svých důsledcích znamenat nepřesvědčivost posouzení zdravotního stavu, zvláště, když obě komise shodně hodnotily tíži funkčních poruch žalobce.

Stěžovatel namítl, že nebylo vysvětleno, v čem nastala podle lékařky OSSZ od roku 1998 pozitivní změna jeho zdravotního stavu. Z posudku této lékařky ze dne 31. 8. 2006 však vyplývá, že nebylo zjištěno zlepšení zdravotního stavu žalobce, byla však konstatována jeho dlouhodobá stabilizace s tím, že při minulých posouzeních došlo k nadhodnocení potíží. S tímto závěrem

se pak ztotožnily obě posudkové komise. Nejvyšší správní soud zde poznamenává, že i dosavadní soudní praxe se ustálila na názoru, že důvodem zániku plné či částečné invalidity může být zlepšení zdravotního stavu, stabilizace zdravotního stavu a dále též nadhodnocení zdravotního stavu, případně posudkový omyl při dřívějším uznání plné či částečné invalidity.

Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil námitce stěžovatele, že soud nezkoumal, v čem spočívalo nadhodnocení subjektivně udávaných potíží. V zadání srovnávacího posudku totiž krajský soud výslovně žádal komisi o podrobné vysvětlení důvodu odůvodnění plné invalidity, tedy o vyjádření, zda došlo ke stabilizaci či zlepšení zdravotního stavu žalobce, či zda byl plný invalidní důchod přiznán v důsledku posudkového omylu. Posudková komise MPSV ČR pracoviště Brno pak na straně 5 posudku náležitě objasnila důvody chybného zhodnocení zdravotního stavu žalobce.

Stěžovatel dále tvrdil, že komise ani soud pravděpodobně neměly k dispozici výsledky všech vyšetření, které stěžovatel v poslední době absolvoval. Toto tvrzení však není opodstatněné. Krajský soud přistoupil k vyžádání srovnávacího posudku právě kvůli námitkám žalobce, že si posudková komise v Ostravě nevyžádala kompletní zdravotnickou dokumentaci od praktické lékařky, a nemohla tak zjistit zhoršení jeho stavu. K jednání byla zapůjčena a prostudována kompletní zdravotnická dokumentace praktické lékařky, přičemž z posudkového hodnocení je zřejmé, že komise měla skutečně k dispozici nálezy MUDr. N. ze dne 24. 1. 2007, MUDr. B. ze dne 29. 1. 2007 a MUDr. V. ze dne 30. 1. 2007, na něž žalobce poukazoval. I v případě, že by posudková komise neměla k dispozici určitý snímek RTG a snímky z magnetické rezonance, jak stěžovatel namítl v kasační stížnosti, nebylo by možné konstatovat neúplnost posouzení jeho zdravotního stavu. V souladu s § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vychází posuzující orgán při posuzování plné invalidity a částečné invalidity z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu občanů a neprovádí tedy sama vyhodnocení odborných vyšetření.

Jestliže žalobce tvrdil, že podle zprávy MUDr. V. z 15. 6. 1998 nebyl schopen ani lehké práce, je nutno konstatovat následující. Žalovaná vychází v řízení ve věcech plného či částečného invalidního důchodu z posudku lékaře OSSZ podle § 8 zákona č. 582/1991 Sb. V soudním řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované je k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. povoláno Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Krajský soud si může vyžádat i posudek znalce z oboru posudkového lékařství podle ust. § 127 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. MUDr. V. však tímto znalcem nebyl, jeho vyjádření k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je proto bez významu. Tento závěr platí i pro posudek MUDr. A., CSc., že stěžovatel není schopen zařazení do pracovního procesu. Posudkové komise ani krajský soud tak k němu nemohly přihlížet. Nejvyšší správní soud vzal v úvahu, že obě posudkové komise vycházely při posuzování zdravotního stavu z obsáhlé zdravotnické dokumentace, a nepovažoval proto za nezbytné vyžádání doplňujícího posudku s ohledem na zprávu MUDr. A. Nejvyšší správní soud zde dále poznamenává, že zdravotní stav žalobce byl posuzován k datu vydání rozhodnutí žalované. Jak již bylo výše uvedeno, z posudků OSSZ i MPSV ČR vyplývá, že jeho zdravotní stav byl dlouhodobě stabilizován a že v roce 1998 došlo k jeho nadhodnocení. Vyžádání dalších lékařských zpráv v průběhu řízení u krajského soudu by proto bylo z hlediska posouzení zdravotního stavu žalobce nadbytečné.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že bylo jednoznačně prokázáno, že žalobce byl ke dni 8. 9. 2006 pouze částečně, nikoli plně invalidní. Všechny posuzující orgány, tedy jak lékařka OSSZ, tak obě posudkové komise MPSV, hodnotily pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce 40%, nedosahoval tedy 66 % odpovídajících plné invaliditě

ani se u něj nejednalo o schopnost výkonu soustavné výtěžné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadami podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu